

Avrusta svenska vapen till Burmas förtryck

Artikel som publicerades i Göteborgs Fria

Krönikören Petter Karlsson berättar hur han för några år sedan samtalade med soldater i Burma som stolt berättade att de använde Carl-Gustaf granatgevär. Företaget som tillverkar Carl-Gustaf ligger i Eskilstuna och Karlskoga. Plogbillarna har varit inne på fabriksområdena och om vår information fortfarande är riktig tillverkas bazookan i Eskilstuna och granaterna i Karlskoga.

Granatgevären har funnits länge. En australiensk officer berömde Carl-Gustaf efter Vietnamkriget och avslöjade att vietkong bokstavligen låg fastklistrade utmed väggarna efter att en granat sprängts. Svenska granatgevär har även använts i Irakkriget. Genom reklamblad upptäckte vi att företaget tillverkar granater som sprängs först när de är inne i huset, alltså inte vid träffen mot väggen. På så sätt sparas huset. Och granaten dödar "bara" dem som befinner sig i huset. Eller i moskén om den används mot muslimer. Eller i klostret om det används mot munkar i Burma.

Icke våldsrörelsens nya underrättelse-satellit - Google Earth - visar dock färskbilder där hela byar i Burma utplånats, alltså även husen. Även hus-förstörande granater tillverkas för Carl-Gustaf.

I vilken utsträckning Carl-Gustaf använts de senaste veckorna är oklart. Men vapnets egenskaper är sådana att det är effektivt för att jaga folk som gömmer sig inne i hus, moskeer eller kloster, och när soldaterna är alltför nervösa för att gå in i huset med gevär.

Under två plogbillsaktioner har vi hittills avrustat tre Carl Gustaf granatgevär med hjälp av smideshammare.

Innan vi avrustar bazookan tittar vi inuti röret så den inte är laddad med granat. Ser du rakt genom röret är det tomt. Visserligen tillverkas det inte granater i Eskilstuna, dessa görs i Karlskoga. Så vi vet att det inte finns granater i vapnen i gevärsfaktoriet. Men av ickevåldsskäl — garantera trygghet

för motparten – har vi beslutat att alltid kontrollera vapnen innan vi desarmerar dem. Att tro sig veta är inte tillräckligt.

Med den vassa delen av hammaren räcker det med att vi slår ett par slag inne i röret så får styr-räfflorna rispor som gör granatgeväret obrukbart. Vi har också avrustat själva siktet på ovansidan som används för att sikta på människor. Dessutom har vi avrustat avtryckaren som ju används för att skjuta iväg granaten. Vi hamrar aldrig i blindo. Minsta detalj får en meningsfull innebörd som stärker eller försvagar ickevåldet.

Vi har haft mycket bra relation med gevärsfaktoriet i Eskilstuna: Plogbillar har fått gå på studiebesök. Vid andra tillfällen har vi blivit inbjudna att tala med chefer och fackligt aktiva. När jag vid senaste plogbillsaktionen hamrade på två Carl Gustaf sa jag till arbetaren som upptäckte mig:

- Du kan gå iväg och hämta vakten! Jag stannar kvar på plats och väntar!
- Jag vet! Ni är ju plogbillar”, sa hon och lämnade mig ensam.

Vi tar alltid med gåvor till de anställda för att visa att vi skiljer på sak och person. Vi använder inga negativa budskap mot de anställda. Vi tränar oss på att undvika alla signaler av trots, gnäll eller protest. Vi har ett konstruktivt arbete att utföra och vi vill göra det så bra och inspirerande som möjligt.

Ifall några bestämmer sig för att utföra ickevåldsaktioner vid Bofors Carl Gustaf AB så var snäll och respektera den goda relation vi lyckats bygga upp. Den är skör. Och den kan så lätt förstöras av självupptagna aktivister som blir ivriga och absolut måste få uttrycka vad de tycker och tänker.

Ingen medborgare kan lämna över ansvaret för vapentillverkning på stater och företag. Ifall privata företag och regeringar bidrar till mord och förtryck i Burma, då är det vår uppgift att se till att folk där ska kunna leva det samhälle de vill ha. För detta krävs bra verktyg. En trähammare går av när man slår på metall. En god smideshammare behövs.

Per Herngren

20 oktober 2007, version 1.1

Referens

Carl Gustaf i Burma: Petter Karlsson, Krönika, City Göteborg, 2007-10-09, s 4.

Bofors Carl Gustaf AB, 691 80 KARLSKOGA.

Uttalande för Plogbillsaktion Gevärsfaktoret

Plogbillsaktion Gevärsfaktoret avrustade 1991 två carlgustaf granatgevär och en AK5 med enkla smideshammare på Gevärsfaktoret i Eskilstuna.

Uttalande för Plogbillsaktion Gevärsfaktoret 1991

Vi lever i en tid då våldet romantiseras, då många vågar ta risker för krig men få vågar riskera något för fred.

Vi lever i en tid då ledarna i öst och väst, nord och syd kräver lydnad och underkastelse. Ledarna har makt så länge vi lyder. Låt därför slagorden tystna så att vi kan se vår egen del i våldet. Vår regering har hetsat till krig. Våra förenade nationer har bombat människor som inte gavs något ansikte. Låt oss skåda in i deras ögon. Vad säger blicken oss?

Vi lever i en tid då demonstrationer och protester ignoreras. Då är det tid att bryta ledarnas makt. Det är tid att övervinna vår rädsla och lydnad. Det är nu hoppet måste segra, inte genom andras handlingar utan genom våra egna. Det är nu möjligheterna ska visa sej.

Ögonen vi inte fick möta kräver att vi oskadliggör våra vapen och utmanar varandra till handling. För problemet är inte våra ledares galenskap. Problemet är du och jag och vår lydnad. Det är vi som tvingas bli myndiga för att skapa den rättvisa och den fred vi så gärna talar om. Freden kan inte överlåtas till andra. Den kräver att vi tar risker. Men dessa risker blir samtidigt vårt hopp.

Vi erkänner vår rädsla och vår oförmåga till handling. Vår avrustning är inte i första hand en utmaning till våra ledare. Vi vänder oss till varandra, till dej som protesterar mot kriget. Det är dej vi hoppas på. Precis som du känner vi vanmakt. Men det är din uppgift att visa att avrustningen måste fortsätta, som om rättvisa vore möjligt och som om fred vore nödvändigt. Ingen annan kommer att göra det åt oss. Därför är vår handling en inbjudan till dej att fortsätta det arbetet handling en inbjudan till dej att fortsätta det arbete som ännu bara påbörjats.

Plogbillsaktion Gevärsfaktoriet

Stefan Falk

Anders Grip

Per Herngren

Eskilstuna i mars 1991

Plogbillsaktion Gevärsfaktoriet

Genom samtal om rädsla, vanmakt och ickevåld har deltagarna i Plogbillsaktion Gevärsfaktoriet under mer än ett halvårs tid förberett sej för att bryta sin lydnad. De menar att avrustningshandlingen snarare är en utmaning till de som protesterar men ändå lyder än till regeringar och politiker.

Gruppen valde det statliga Gevärsfaktoriet i Eskilstuna för att fabriken under flera decennier servat världens olika krig.

Gruppens målsättning är att

- Avrusta vapen. Två carlgustaf granatgevär och en AK5 avrustades med enkla hammare
- Utmana andra att fortsätta avrustningen
- Nå en överenskommelse för att stoppa tillverkning och export av vapen.

Om deltagarna i Plogbillsaktion Gevärsfaktoriet

Anders Grip: Lastbilschaufför och biståndsarbetare. Deltog i den första svenska plogbillsaktionen 1989. Har under hela åttiotalet arbetat mot militarism och för värnpliktsvägran. Avtjänar själv en villkorlig dom för värnpliktsvägran. Bor i Emmaus Björkå, Småland.

Stefan Falk: Svetsare. Har under åttiotalet deltagit i civil olydnad mot kärnvapenupprustningen i öst och väst. Aktiv i Syndikalisterna. Bor i Stockholm.

Per Herngren: Författare och doktorand i sociologi. Gav nyligen ut Handbok i Civil Olydnad (Bonniers, 1990). Med hjälp av handboken håller han kurser i civil olydnad. Har bl a tränat Litauer för befrielsekampen mot Sovjet. Fängslades 15 månader för plogbillsaktion 1984 mot Pershing II. Bor i motståndskollektivet Omega, Göteborg.

Om plogbillsaktioner

Plogbillsrörelsen avrustar och oskadliggör vapen med hjälp av hammare. Syftet är också att visa att det är medborgarna i ett samhälle som har ansvar för att oskadliggöra vapen, stoppa våld och skapa rättvisa. Detta ansvar kan inte överlåtas på någon annan.

Tidigare under februari 1989 har Plogbillsaktion 2 - Gunilla Åkerberg och Anders Grip - avrustat Bofors Haubits 77 på en järnvägsvagn i Eskilstuna. Vapnet var på väg till Indien. Plogbillsaktion Eskilstuna - Linus Brohult, Lasse Gustavsson och Johan Hammarstedt - avrustade i mars 1990 ett Carl Gustaf granatgevär på Gevärsfaktoriet i Eskilstuna. Två svenskar, Stellan Vinthagen och Per Herngren har suttit fängslade, två respektive femton månader i Tyskland och USA, för Plogbillsaktioner.

Förutom de tre svenska plogbillsaktionerna har sedan rörelsen startade i september 1980, ett fyrtiotal avrustningar utförts i Europa och USA. Varje grupp är självständig och rörelsen är politiskt och religiöst obunden.

Plogbillsrörelsen bygger på ickevåld och civil olydnad och är inspirerad av ett citat från Jesaja 2:4. "Då skall de smida sina svärd till plogbillar.". Civil olydnad innebär att öppet bryta mot lagar som skyddar våld och förtryck eller som hotar demokrati och mänskliga rättigheter. Begreppet myntades i mitten av artonhundratalet av Henry David Thoreau som menade att det största hotet mot rättvisa är de som protesterar men ändå lyder. Civil olydnad vänder sej alltså mer mot människors lydnad än mot regeringen. Icke-våld i sin tur innebär att inte tillfoga eller hota någon med fysiskt eller psykiskt våld.